

Джэймс Дуглас Морысан/ **James Douglas Morrison (1943 – 1971)** – Амерыканскі паэт, эсэіст, аўтар песняў, вакаліст гурта The Doors. Як музыкант вядомы пад імем Джым Морысан (Jim Morrison).

Аўтаінтэрв’ю (Auto-interview)

Я думаю, інтэрв’ю – гэта новая форма мастацтва. Мне здаецца, што аўтаінтэрв’ю – гэта сама сутнасць творчых здольнасцяў. Задаваць сабе пытанні і спрабаваць знайсці адказы. Быць пісьменнікам – гэта проста адказваць на шэраг незададзеных пытанняў.

Гэта падобна да допыту, калі стаіш у судзе на месцы сведкі. Гэта – тая дзіўная тэрыторыя, дзе ты спрабуеш дакладна вызначыць, што здарылася, і шчыра намагаешся ўспомніць, што ты хацеў зрабіць. Гэта цудоўнае разумовае практыкаванне. Інтэрв’ю дае табе шанец правесці для свайго розуму вочную стаўку з пытаннямі, у чым – на маю думку – і заключаецца сутнасць мастацтва. Таксама інтэрв’ю дае магчымасць выпрабаваць і адкінуць усё тое, што проста запаўняе пустоты... ты павінен намагацца быць шчырым, дакладным, адказваць па сутнасці пытання... ніякай лухты. Па сваёй форме інтэрв’ю мае вытокі ў споведзі, дэбатах і перакрыжаваным допыце. Калі ты нешта сказаў, ты ўжо не можаш адмовіцца ад сваіх словаў. Занадта позна. Гэта вельмі экзистэнцыйны момант.

Я нібыта падсеў на гульню мастацтва і літаратуры; мае героі – мастакі і пісьменнікі.

Я заўсёды хацеў пісаць, але я заўсёды меркаваў, што нічога не выйдзе, пакуль нейкім чынам мая рука не возьме асадку і не пачне рухацца без майго ўдзелу. Нешта накшталт аўтаматычнага пісьма. Але гэтага так і не здарылася.

Канечне, я напісаў некалькі вершаў. Здаецца, класе ў пятым-шостым я напісаў верш “Поні-экспрэс” (“The Pony Express”). Гэта быў першы верш, наколькі я памятаю. Нешта тыпу балады. Але я так і не змог давесці яго да ладу.

“Конскія шыроты” (“Horse Latitudes”) я напісаў, калі вучыўся ў старэйшых класах. Падчас навучання ў школе і універсітэце ў мяне была процьма нататнікаў, а калі я кінуў навучанне з нейкай дурной прычыны – а можа, гэта было мудра – я іх усе выкінуў... Я пісаў у гэтых кніжках днямі і начамі. Але магчыма, калі б я іх не выкінуў, то не напісаў бы нічога арыгінальнага – бо збольшага яны былі кампіляцыяй усяго таго, што я чытаў

або чуў, нешта накшталт цытатніка. Думаю, калі б я ніколі ад іх не пазбавіўся, то ніколі не зрабіўся б свабодным.

Разумееце, сапраўдная паэзія не нясе ніякай інфармацыі, яна проста перабірае розныя магчымасці. Адчыняе ўсе дзверы. І ты можаш зайсці ў любыя, якія табе даспадобы.

...і вось чаму паэзія так прыцягвае мяне – таму што яна вечная. Пакуль жывуць людзі, яны будуць памятаць словы і спалучэнні словаў. Нішто іншае не перажыве сусветную катастрофу, апрача паэзіі і песні. Ніхто не ў стане запомніць цэлы раман. Ніхто не ў стане апісаць фільм, скульптуру, карціну, але пакуль жывуць людзі, будуць жыць песні і паэзія.

Калі ў маёй паэзіі і ёсць нейкая мэта – то гэта вызваліць людзей ад абмежаванасці іх успрыняцця і пачуццяў.

Лос-Анжэлес, 1969–1971

пераклад з ангельскай – Алена Пятровіч

© Алена Пятровіч, пераклад, 2010